

VALSTS KONTROLE

Otrais revīzijas departaments

Skanstes iela 50, Rīga, LV-1013; tālr. 67017500; 67017506; e-pasts: lrvk@lrvk.gov.lv

Rīgā

30.04.2021. Nr. 2.4.1-12/2020/ATZ/25

Iekšlietu ministrijas valsts sekretāram
Dimitrijam Trofimovam

E-pasts: kanceleja@iem.gov.lv

ATZINUMS

I Par Iekšlietu ministrijas 2020.gada pārskata sagatavošanas pareizību

Atzinums bez iebildēm

1. Pamatojoties uz Valsts kontroles likuma 3.panta 2.punktu un Valsts kontroles 2020.gada un 2021.gada darba plāniem, ir veikta finanšu revīzija "Par Iekšlietu ministrijas 2020.gada pārskata sagatavošanas pareizību", kas ietvēra konsolidētā finanšu pārskata, tajā skaitā pārskata par finansiālo stāvokli 2020.gada 31.decembrī, pārskata par darbības finansiālajiem rezultātiem, pašu kapitāla (neto aktīva) izmaiņu pārskata, naudas plūsmas pārskata un finanšu pārskata pielikumu, grāmatvedības uzskaites pamatprincipu apraksta, finanšu pārskata skaidrojuma un vadības ziņojuma pārbaudi.
2. Revīzijā tika gūta pārlicība, ka konsolidētais finanšu pārskats visos būtiskajos aspektos sniedz skaidru un patiesu priekšstatu par Iekšlietu ministrijas finansiālo stāvokli, tā izmaiņām un Iekšlietu ministrijas darbības finansiālajiem rezultātiem un naudas plūsmu gadā, kas noslēdzās 2020.gada 31.decembrī, un ir sagatavots atbilstoši Latvijas Republikā spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.

Atzinuma bez iebildēm pamatojums

3. Revīzija ir veikta saskaņā ar starptautiskajiem publiskā sektora revīzijas standartiem, ievērojot neatkarīgiem revidentiem noteiktās ētikas prasības. Valsts kontroles atbildība, kas izriet no standartu prasībām, ir aprakstīta tālāk šī atzinuma sadaļā *Valsts kontroles atbildība*, kā arī revīzijas ziņojumā. Revīzijā ir iegūti pietiekami un atbilstoši pierādījumi, kas nodrošina pietiekamu pārlicību, lai sniegtu atzinumu.

Galvenais revīzijas jautājums

4. Galvenie revīzijas jautājumi ir jautājumi, kas saskaņā ar revidenta profesionālo spriedumu ir kārtējā perioda finanšu pārskatu revīzijas kontekstā nozīmīgi jautājumi, par kuriem ziņo

revidējamās vienības vadībai un kuriem revidents ir pastiprināti pievērsis uzmanību. Par galvenajiem revīzijas jautājumiem netiek sniegts atsevišķs atzinums.

5. Jautājums, kas pēc revidentu profesionālā sprieduma bija nozīmīgs, veicot finanšu revīziju par 2020.gada pārskatu, ir Covid-19 pandēmijas radītās krīzes pārvarēšanai, seku mazināšanai un novēršanai piešķirto līdzekļu pieprasījumu pamatotība un faktiskais izlietojums.
6. Iekšlietu ministrijai laikā no 2020.gada 12.marta līdz 2020.gada 31.decembrim saistībā ar Covid-19 pandēmijas radītās krīzes pārvarēšanu, seku mazināšanu un novēršanu Ministru kabinets ir piešķīris līdzekļus 4 197 142 *euro* apmērā, no kā faktiski izlietoti 2 054 433 *euro*. Valsts kontrole ir izvērtējusi Covid-19 pandēmijas radītās krīzes pārvarēšanai, seku mazināšanai un novēršanai piešķirto līdzekļu pieprasījumu pamatotību un faktisko izlietojumu 2 054 433 *euro* apmērā, tostarp:
  - 6.1. piemaksām Valsts policijas un Valsts robezsardzes amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm par darbu paaugstināta riska un slodzes apstākļos sabiedrības veselības apdraudējuma situācijā saistībā ar Covid-19 uzliesmojumu un tā seku novēršanu, kā arī virsstundām 1 434 619 *euro*;
  - 6.2. individuālo aizsardzības līdzekļu un dezinfekcijas līdzekļu iegādei un transportēšanai 258 036 *euro*;
  - 6.3. telpu papildu uzkopšanai ārkārtējās situācijas laikā, aizsargbarjeru, aizsargstiklu un piekļuves kontroles sistēmu uzstādīšanai 245 391 *euro*;
  - 6.4. inovatīvu tehnoloģiju ilgtspējīgai attīstībai 80 087 *euro*;
  - 6.5. Ieceļotāju uzskaites kontroles informācijas sistēmas izstrādei 36 300 *euro*.
7. Revīzijā ir gūta pārliecība, ka pārbaudītajām aktivitātēm finansējums 2 054 433 *euro* apmērā ir izlietots atbilstoši piešķiršanas mērķim.
8. Vienalikus Valsts kontrole vērš uzmanību uz revīzijā konstatētajām nepilnībām.

Piemaksas amatpersonām, kuras bijušas tieši iesaistītas Covid-19 izplatības mazināšanā

9. Vērtējot piešķirtā finansējuma piemaksām par periodu no 2020.gada 12.marta līdz 2020.gada 31.maijam 667 103 *euro* apmērā izlietojumu, revīzijā tika secināts, ka piemaksas visām amatpersonām nav aprēķinātas taisnīgi, atbilstoši faktiskajam ieguldījumam. Lai arī Valsts policijas un Valsts robezsardzes izmantotā piemaksu apmēra noteikšanas kārtība paredzēja detalizētu nostrādātā laika uzskaiti, kad amatpersona, pildot dienesta pienākumus, atradusies tiešā saskarē ar Covid-19 inficētām, iespējami inficētām vai riska grupas personām, aprēķinam tika izmantots algoritms, kas nenodrošināja piemaksu apmēra noteikšanu proporcionāli īpašajos apstākļos faktiski nostrādātajam laikam. Tām amatpersonām, kuras īpašajos apstākļos, salīdzinot ar citām amatpersonām, bija nostrādājušas mazu stundu skaitu, piemaksu apmērs nepamatoti ir paaugstināts, savukārt visu vai gandrīz visu mēnesi nostrādājušām amatpersonām, salīdzinot ar citām – samazināts. Konstatēti gadījumi, kad amatpersona par vienādu īpašajos apstākļos nostrādāto stundu skaitu, ir saņēmusi pat 10 reizes lielāku piemaksu, nekā cita amatpersona par tādu pašu ieguldījumu.
10. Valsts kontrole Iekšlietu ministrijai sniedza ieteikumu, kas bija vērsts uz to, lai nodrošinātu, ka amatpersonas saņem taisnīgu samaksu par ieguldīto darbu proporcionāli tiešā saskarē ar Covid-19 inficētām, iespējami inficētām vai riska grupas personām nostrādātajam laikam. Ieteikums revīzijas laikā tika ieviests un veikts piemaksu pārrēķins 449 Valsts policijas amatpersonām un 576 Valsts robezsardzes amatpersonām.
11. Pieprasot finansējumu piemaksām par laika posmu no 2020.gada 1.oktobra līdz 2020.gada 30.novembrim, Iekšlietu ministrija mainīja piemaksu aprēķina algoritmu, paredzot, ka piemaksu aprēķina 75% apmērā no amatpersonai noteiktās stundas algas likmes, ņemot vērā uzskaitīto amatpersonas iesaistes vai saskares stundu skaitu, tā nodrošinot taisnīgu samaksu

par ieguldīto darbu proporcionāli nostrādātajam laikam. Šo piemaksu piešķiršana iekšlietu nozarē turpinās arī 2021.gadā.

Individuālo aizsardzības līdzekļu un dezinfekcijas līdzekļu iegāde

12. Revīzijā, pārbaudot Iekšlietu ministrijai no budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem" individuālo aizsardzības līdzekļu, dezinfekcijas līdzekļu un to iepakojuma iegādei papildus piešķirtā finansējuma 258 036 euro izlietojumu, revidenti nevarēja novērtēt, vai piegādātāju izvēles process ir noticis atbilstoši iepriekš noteiktiem, visām iesaistītajām pusēm saprotamiem kritērijiem.

Ziņošana par citu informāciju jeb vadības ziņojumu

13. Par vadības ziņojumā iekļauto informāciju atbild Iekšlietu ministrijas vadība. Valsts kontroles atzinums neattiecas uz vadības ziņojumu. Veicot finanšu revīziju, Valsts kontroles pienākums ir iepazīties ar vadības ziņojumu un izvērtēt, vai tajā iekļautā informācija nav būtiski atšķirīga no finanšu pārskatā iekļautās informācijas vai revīzijas laikā iegūtās citas informācijas vai arī kādā citā veidā tā nav būtiski sagrozīta. Ja, pamatojoties uz veikto revīzijas darbu, Valsts kontrole secina, ka vadības ziņojumā iekļautā informācija ir būtiski sagrozīta, tās pienākums ir ziņot par šiem apstākļiem. Iepazīstoties ar vadības ziņojumu, Valsts kontrole nav konstatējusi apstākļus, par kuriem būtu jāziņo.

Revidējamās vienības vadības atbildība

14. Iekšlietu ministrijas vadība ir atbildīga par konsolidētā gada pārskata sagatavošanu atbilstoši Ministru kabineta 2018.gada 19.jūnija noteikumiem Nr.344 "Gada pārskata sagatavošanas kārtība" un tajā sniegtās informācijas patiesu uzrādīšanu saskaņā ar normatīvo aktu prasībām. Šī atbildība paredz izveidot, ieviest un uzturēt tādu iekšējās kontroles sistēmu, kas nodrošina konsolidētā gada pārskata sagatavošanu bez krāpšanas un kļūdu izraisītām neatbilstībām, kā arī izvēlēties un lietot piemērotu grāmatvedības politiku un, sagatavojot konsolidētā gada pārskatu, izvērtēt Iekšlietu ministrijas spēju turpināt darbību, ņemot vērā visu pieejamo informāciju par turpmākajiem iestādes plāniem, kas aptver vismaz 12 mēnešus pēc bilances datuma.

Valsts kontroles atbildība

15. Valsts kontroles mērķis ir iegūt pietiekamu pārliecību par to, vai konsolidētajā finanšu pārskatā kopumā nav krāpšanas vai kļūdu izraisītu būtisku neatbilstību, un sniegt par to atzinumu. Pietiekama pārliecība ir augsta līmeņa pārliecība, taču tā negarantē, ka revīzijā, kas veikta saskaņā ar starptautisko revīzijas standartu prasībām, vienmēr tiks atklāta būtiska neatbilstība, ja tāda pastāv. Neatbilstības var rasties krāpšanas vai kļūdu rezultātā, un tās ir uzskatāmas par būtiskām, ja var pamatoti uzskatīt, ka tās katra atsevišķi vai visas kopā varētu ietekmēt ekonomiskos lēmumus, ko lietotāji pieņem, balstoties uz šiem finanšu pārskatiem.

II Par atbilstības jautājumiem

16. Finanšu revīzijas ietvaros Iekšlietu ministrijā tika vērtēti šādi atbilstības jautājumi:
  - 16.1.vai ir nodrošināta normatīvajiem aktiem atbilstoša un savlaicīga Iekšlietu ministrijas padotības iestāžu uzlikto administratīvo naudas sodu izpilde;
  - 16.2.vai finansējums, kas piešķirts iekšlietu sistēmas iestāžu amatpersonu ar speciālo dienesta pakāpi atlīdzības palielināšanai, ir izlietots atbilstoši paredzētajam mērķim, ievērojot attiecināmos tiesību aktus un sasniedzot plānotos rezultātus.

Atzinums bez iebildēm par atlīdzības palielinājumu iekšlietu sistēmas iestāžu amatpersonām ar speciālo dienesta pakāpi un pamatojums atzinuma sniegšanai par atbilstības jautājumu

17. Pamatojoties uz veikto revīzijas darbu,¹ tika gūta pārliecība, ka 2020.gadā Iekšlietu ministrijai piešķirtais finansējums 12,7 milj. *euro* prioritārajam pasākumam “Atlīdzības palielinājums Iekšlietu sistēmas iestāžu amatpersonām ar speciālo dienesta pakāpi” visos būtiskajos aspektos ir izlietots atbilstoši piešķiršanas mērķim² un ievērojot tiesību aktus,³ kas uz to attiecas. Vienlaikus Valsts kontrole vērs uzmanību, ka tā kā finansējums pasākumam piešķirts būtiski mazākā apmērā, nekā sākotnēji plānots, plānotie rezultāti nav sasniegti:
  - 17.1.joprojām saglabājas būtiskas atšķirības kadetu atlīdzībā aizsardzības resorā un iekšlietu resorā;
  - 17.2.lielai daļai iekšlietu dienestu amatpersonu, kuras ir pakļautas korupcijas riskam, vidējā atlīdzība nesasniedz Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja rekomendēto ienākumu līmeni;
  - 17.3.izmeklētāju, kuri veic (vada) izmeklēšanu īpaši sarežģītās, liela apjoma, smagu vai sevišķi smagu starpreģionāla vai starptautiska rakstura noziegumu lietās, mēnešalga ir būtiski zemāka par rajona (pilsētas) prokurora mēnešalgu.

Atzinums ar iebildēm par Iekšlietu ministrijas iestāžu uzlikto administratīvo naudas sodu izpildi un pamatojums atzinuma sniegšanai par atbilstības jautājumu

20. Pamatojoties uz veikto revīzijas darbu⁴, tika gūta pārliecība, ka Iekšlietu ministrijas padotības iestādes ir ieviesušas procedūras un noteikušas struktūrvienību un nodarbināto uzdevumus, kas vērsti uz normatīvo aktu prasībām⁵ atbilstošu administratīvā pārkāpuma lietās uzlikto naudas sodu izpildes kontroli, izņemot konstatēto, ka ne visos gadījumos, it īpaši Valsts policijas gadījumā, laikus ir veikti tiesību aktos⁶ noteiktie administratīvā naudas soda izpildes kontroles pasākumi. 2020.gadā no Iekšlietu ministrijas padotībā esošo iestāžu piemērotajiem naudas sodiem 28,19 milj. *euro* apmērā līdz 2021.gada martam nebija iekasēti 7,69 milj. *euro* (27%), kas procentuāli ir vairāk, nekā salīdzināmos iepriekšējos periodos. No izlasē iekļautajām administratīvā pārkāpuma lietām, kurās pārkāpums bija konstatēts ar tehniskajiem līdzekļiem (fotoradariem) un naudas soda samaksa nebija veikta laikus, Valsts policijas nodarbinātie piespiedu izpildei nepamatoti nebija nodevuši 48% lietu, bet administratīvā pārkāpuma lietās par citiem pārkāpumiem attiecīgi 74% lietu. Daļā izlasē iekļauto gadījumu pārkāpējiem nebija nosūtīti atgādinājumi par naudas soda labprātīgās nomaksas termiņa beigām un lēmuma nodošanu piespiedu izpildei.
21. Situāciju administratīvo naudas sodu iekasēšanā neuzlabo arī jaunās Administratīvā pārkāpuma atbalsta sistēmas (APAS) ieviešana. APAS ieviešanas mērķis⁷ - samazināt manuālo darbu, ietaupīt resursus, tajā skaitā cilvēkresursus, un sniegt atbalstu procesa veikšanā un uzraudzībā – sasniegts tikai daļēji, jo revīzijā konstatētas problēmas ar datu kvalitāti par uzlikto naudas sodu izpildi, kas prasa papildu resursu patēriņu nodarbinātajiem, kuri veic naudas sodu izpildes kontroli. Turklāt 57% no maksājumiem sistēmā netiek automātiski atpazīti, joprojām sistēmā ievadītais uzliktais naudas sods un veiktais maksājums ir jāsaista manuāli.
22. Savukārt kontroles trūkums pār gadījumiem, kad tiek izmantota APAS funkcionalitāte pašrocīgi maksājuma uzdevuma informācijas ievadīšanai (jauna maksājuma izveidošanai), rada risku piekļuves izmantošanai negodprātīgos nolūkos. Revīzijā konstatēts, ka laika posmā no 2020.gada 1.jūlija līdz 2021.gada martam manuāli Valsts policijas un Valsts robežsardzes lietotāji APAS ir izveidojuši 309 jaunus maksājumus, no kuriem 108 maksājumus Valsts kontroles revidenti pēc to transakcijas numura norādītajā valsts budžeta kontā Valsts kasē nekonstatēja kā saņemtus. Iespējams, ka šādā veidā par samaksātiem var tikt atzīti faktiski nesamaksāti naudas sodi.

23. Valsts kontrole vērš uzmanību, ka, nenovēršot problēmas ar datu precizitāti Sodu reģistra apakšsistēmās, administratīvo naudas sodu uzskaitē pēc uzkrāšanas principa var kļūt praktiski nerealizējama. Lēmumu par uzkrājuma principa ieviešanu naudas sodu uzskaitē ir plānots pieņemt līdz 2021.gada 30. jūnijam.⁸

Revidējamās vienības vadības atbildība

24. Papildus iepriekš norādītajai atbildībai par gada pārskata sagatavošanu Iekšlietu ministrijas vadība ir atbildīga arī par to, lai nodrošinātu, ka finansējuma izlietojums un Iekšlietu ministrijas rīcība atbilst tiesību aktiem un plānošanas dokumentiem, kas uz tiem attiecas.

Valsts kontroles atbildība

25. Papildus iepriekš norādītajai atbildībai iegūt pietiekamu pārliecību par to, vai konsolidētajā finanšu pārskatā kopumā nav krāpšanas vai kļūdu izraisītu būtisku neatbilstību, un sniegt par to atzinumu, Valsts kontroles revidenti ir atbildīgi par atzinuma sniegšanu par atbilstības jautājumiem. Šī atbildība ietver revīzijas procedūru veikšanu, lai iegūtu atbilstošus, pietiekamus un ticamus revīzijas pierādījumus, ka finansējuma izlietojums un Iekšlietu ministrijas rīcība atbilst tiesību aktiem un plānošanas dokumentiem, kas uz tiem attiecas. Revīzijas procedūras ietver atbilstības jautājumu būtisku neatbilstību riska novērtējumu, Iekšlietu ministrijas darbības vides izvērtējumu un iestādes iekšējās kontroles sistēmas novērtējumu attiecībā uz atbilstības jautājumu.
26. Atbilstības jautājumu atbilstības tiesību aktiem un plānošanas dokumentiem izvērtējums tika plānots un veikts tā, lai iegūtu pietiekamu pārliecību, kas ir augsta, bet ne absolūta.

Šis atzinums stājas spēkā Valsts kontroles Otrā revīzijas departamenta lēmuma par revīzijas ziņojuma apstiprināšanu spēkā stāšanās brīdī.

Sektora vadītāja

K. Skalbiņa

Departamenta direktore

I. Grīnhofa

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI
PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Skalbiņa, 67017591

kaiva.skalbina@lrvk.gov.lv

¹ Vērtējot atbilstības jautājumu saskaņā ar piemērotajiem revīzijas kritērijiem.

² Prioritārā pasākuma finansējuma pieprasījuma pieteikums.

³ Ministru kabineta 13.12.2016. noteikumi Nr.806 "Noteikumi par Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm mēnešalgu un speciālo piemaksu noteikšanas kārtību un to apmēru", Valsts policijas 13.01.2017. iekšējie noteikumi Nr.2 "Kārtība, kādā Valsts policijā un Valsts policijas koledžā amatpersonām ar speciālo dienesta pakāpi nosaka mēnešalgu", Valsts robežsardzes 06.05.2015. iekšējie noteikumi Nr.12 "Kārtība, kādā Valsts robežsardzē un Valsts robežsardzes koledžā nosaka mēnešalgu" un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta 11.01.2017. iekšējie noteikumi Nr.22-1.12/1 "Kārtība, kādā nosaka darba samaksu Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta un Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžas amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm".

⁴ Vērtējot atbilstības jautājumu saskaņā ar piemērotajiem revīzijas kritērijiem.

⁵ Administratīvās atbildības likuma 268.pants, 269.pants un 38.nodaļa.

---

⁶ Administratīvās atbildības likuma 268.pants, 269.pants un 38.nodaļa, Valsts robežsardzes 11.06.2020. iekšējie noteikumi Nr.7 “Administratīvā pārkāpuma procesa veikšanas kārtība Valsts robežsardzē”, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes 02.06.2015. iekšējie noteikumi Nr.12 “Administratīvo pārkāpumu lietvedības noteikumi”, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta 11.01.2016. iekšējo noteikumu Nr.22-1.12/1 “Kārtība, kāda Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā organizē un veic valsts ugunsdrošības uzraudzības darbu”, Valsts policijas, Valsts robežsardzes, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes, Iekšlietu ministrijas Informācijas centra reglamenti.

⁷ Informācija no IeM IC mājas lapas <https://www.ic.iem.gov.lv/lv/jaunums/no-1-julija-administrativo-parkapumu-lemumi-klus-elektroniski>.

⁸ Finanšu ministrijas Uzkrājuma principa ieviešanas vadības komiteja 2018.gada 21.februāra sēdes protokols Nr.15 uzdevums “Uzkrājuma principa ieviešana valsts un pašvaldību budžeta ieņēmumu uzskaitē un valsts budžeta maksājumu kontu skaita samazināšana”.